БРОЈ 51. ЦЕТИЊЕ, петак 31. јула 1915. год. ГОДИНА VIII.

ЦИЈЕНА:
за Црну Гору на годину 10 перп., на по год. 5 перп.; ван земље 15 франака у злату.

за Црну Гору број 10 пара
за Стране Земље број 20 пара

лист излази
УТОРНИКОМ и ПЕТКОМ

ВЈЕСНИК

АДРЕСА:
„Вјесник“ Цетиње, (Црна Гора)

ADRESSE:
„Viesnik“ Cettigné (Monténégro)

Рукописе ваља слати Уредништву „Вјесника“
а претплату и огласе Администрацији
Огласи се наплаћују по погодби

Цетиње, 31. јула.

Телеграфска вијест из Петрограда о понуђеном миру од стране Њемачке Русији, ни на једној страни свијета није нашла на ехо. Рефрен су тој вијести појачани бојеви на свијема фронтовима.

О миру нема говора нити га може бити док се потпуно не ријеше питања, ради којих је букнуо европски рат.

О миру не може бити ријечи, док постоји Хабсбуршка Монархија — вели лондонски «Тајмс.»

Мира не може бити, док се не онемогући свачији империјализам у Европи, толико опасан за независност малих народа, за правду и слободу.

Рат се овај мора водити до краја! — узвикује члан француске владе министар просвјете А. Саро.

Битке бјесне у невиђеној страхоти. Општи пламен крви и огња букти од Бесарабије до Балтичког Мора и гута сваки дан хиљаде живота и милијоне имовине.

Русија приноси дуг, који јој човјечанство никад неће моћи исплатити. Она ће побиједити, она мора побиједити.

Из потока крви проливене пред Варшавом никла је слога два највећа словенска народа: Руса и Пољака.

Пољаци су једнодушно ријешили да с Русима рат воде до краја.

У Русији биће гробница Њемачке! — вели сам руски Цар Никола II као одговор на привремену овакуацију Варшаве.

Врховна Команда саопштава:

У току 29. јула непријатељ је отварао јаку артиљеријску и пјешадијску ватру са фронта Дврсник—Билеће—Гацко али није имао никаквог резултата. Непријатељ је овог дана тукао артиљеријском ватром из которских форова наше положаје код Његуша.

Непријатељске интриге

Петроградско „Новоје Времја“ доноси један интересантан чланак у коме се говори о једној новој опасности по Четворни Споразум, која је тешка по савезнике готово исто толико колико и германске армије. Та се подмукла опасност састоји у интригама и закулисним радњама аустро-њемачких агената у главним центрима савезничких држава, а нарочито у Паризу, Лондону и Петрограду. Њихова је опасност у толико већа што личности, које се баве тим послом, узимају на себе вид патриота и пријатеља земље у којој спроводе своје интриге.

Они у Паризу говоре као француски пријатељи и патриоте:

— Камо те многољудне армије, које обећаше Енглези? Година дана прође а од свега тога не би ништа. Цијела хука свела се на то, да на фронту од 900 км. држе биједни дијелић од 50—60 км.

У Лондону говоре као енглески патриоте:

— Ето, Французи су извели на бојно поље огромне армије, али каква ваљда од тога, кад су се закопали под земљом! Они чекају да на фронт дође још један милион Енглеза, да прими на себе главну њемачку снагу. Послије тога они ће првом згодном приликом закључити мир са Њемачком и омогућити Њемачкој успјешну борбу против енглеског поморског господарства.

У Петрограду говоре као руски пријатељи:

— Европски рат води само Русија, о трошку своје снаге. Остали савезници присуствују на сцени неко са мање неко са више интереса. Кад би савезници ратовали ма и приближно озбиљно, Њемачка и Аустрија би биле брзо сломљене. Савезници хоће успјеха из руских руку, гледајући донекле у слабљењу Русије свој успјех.

Ето таквим се средствима служе Аустрија и Њемачка, да би уништиле помоћну и злу крв међу савезнике.

У Енглеској је против оваквих интрига устао Лорд Керзон, износећи колике је заслуге имала Француска и Русија за заштиту специјално енглеских интереса.

Као ехо ријечи лорда Керзона јавио се је у „Petit Journal“ чланак г. Пишона бив. министра спољних послова Француске, у коме су изнесене заслуге енглеске флоте за општу савезничку ствар. Даље, заслуге Русије која је својим налетом на Источну Пруску спасла Француску.

Г. Пишон вели: „Знамо ми колико дугујемо свима нашим савезницима подједнако.“

Борба, коју су повели лорд Керзон и Пишон противу аустроњемачких интрига, имала је знатних успјеха; она ће имати још и више, ако сви савезници буду сложно напали заједничког непријатеља не дајући му времена ни да се брани, а камо ли да интригира и да изгледе на свој успјех оснива на нашим слабостима.

„Новоје Времја“ вели, да су све ове провидне инсинуације нашле на велико гнушање код руског друштва.

*

Сасвијем је оправдан овај патриотски чланак петроградског „Новог Времена“. Али он, по нашем схватању, није потпун, јер није обухватио све аустро-њемачке интриге међу савезницима. Нијесу поменуте гнусне интриге на штету Црне Горе и Србије, које су нашле мјеста у ступцима чак и извјесних листова савезничких земаља.

Кад је скорашња војничка мјера српских краљевина у Арбанији била означена као слабљење нашег главног фронта против Аустрије — то је такође била једна аустро-њемачка интрига, којој је био циљ, да код наших Савезника створи сумњу у нас.

Кад се у извјесним страним листовима поводом наше окупације Скадра и српске окупације Елбасана и Тиране писало да Четворни Споразум због тога негодује против српских краљевина и да ће их заједничким корацима из Арбаније уклонити — то је била једна добро смишљена аустро-њемачка интрига, која је имала циљ да у Србији и Црној Гори поколеба вјеру и узданје у Четворни Споразум и представи српском народу, да је Четворни Споразум фанатичнији браниоц Арбаније од самог њеног творца — Аустрије.

Разумије се, да су те демонске интриге разбијене.

Добро је, што их је штампа савезничка почела изобличавати, како наивни не би насиједали.

Дипломатска бура на Балкану

Гурање топова почела је пратити нова и необична дипломатска бура на Балкану.

Судећи по саопштењима у свијема нишким и биоградским листовима, од неколико дана око Србије се опет стеже обруч нових тешкоћа и изненађења.

На Србију се прави притисак да Бугарској учини земљишне уступке.

С друге стране, Бугарска закључује са Турском посебни споразум.

Грчки Краљ дао је изјаву, да ће изгубити пријесто, али да Бугарској неће ништа дати.

Румунија и даље продужава посматрати развијање рата, који се и ње много тиче. Кроз њу се кријумчари муниција за Турску, а румунски чифлукције продају жито — Њемачкој!

Кампања међу софијским и биоградским листовима све се више заоштрава.

Бугарска је управо сад изабрала тренутак да врши војне маневре дуж цијеле источне границе Србијине.

ТЕЛЕГРАМИ

Крагујевац, 24. јула. У току 22. јула, на дунавском фронту разјурили смо артиљеријском ватром непријатељске војнике који су ту преносили храну преко моста на путу Верчерови—Оршава.

Исто тако разјурили смо пјешадијском ватром једно непријатељско одјељење које је радило на утврђивању код Умке на савском фронту.

Непријатељска артиљерија је безуспјешно избацила неколико метака у правцу Мале Аде Циганлије.

Крагујевац, 29. јула. Спријечили смо артиљеријском и пјешадијском ватром непријатељеве покушаје утврђивања на неколико мјеста на лијевој обали Саве и Дунава.

У току ноћи између 27 и 28 јула, наша артиљерија је с успјехом тукла непријатељску комору на путу из Верчерова за Оршаву, затим код села Гисовице и у близини Соколовца. Те ноћи је непријатељ избацио два артиљеријска метка на Доњи Милановац, а затим отворио јаку пушчану и артиљеријску ватру на нашу обалу код тог мјеста, коју је наша артиљерија врло брзо ућуткала. У Доњем Милановцу убијено је једно дијете.

Рим, 23. јула. У долини Кордевала настављамо своју офанзиву у циљу да освојимо Кол ди Лана, на коме смо већ раније освојили истакнуте опкопе Касалези, Пјеве ди Ливи, Налонго и Амипор. Под јаком непријатељском ватром, наша пјешадија, потпомогнута артиљеријом успјела да се на јуриш докопа једног врло јаког опкопа на горњем дијелу кланца Лано.

Петроград, 24. јула. Предсједник је отворио сједницу Државног Савјета и дао ријеч савјетнику грофу Бобринском који је држао овај говор:

„Пошто је Варшава данас препуштена непријатељу, Државни Савјет не може преко тога прећи ћутећи. Приклањајући се пред божанском вољом, примимо храброст у сазнању да је отаџбина и раније имала године искушења, — и што је већа несрећа и мука, наше душе још јаче вјерују у своју непоколебиву жељу да се рат води до краја. То је и жеља неукротиве руске војске. Поклонимо се до земље пред болом наших пољских колега, док храброст наше браће не доведе до побједе. Оплакујемо губитак пријестонице Пољске, сестре Русије, али Русија не каже Варшави збогом него до виђења!“

Предсједник савјета такође се придружује овим ријечима саучешћа. Одговорио је Шебеко, пољски члан царског савјета овим ријечима:

„Превише узбуђен долазим на ову трибину ради овог догађаја који толико дира нашу отаџбину и нас све Пољаке да је тешко подносити бол који нам је поклон Промисао. Прије неколико дана, кад сте Царска Дума пријружила пољској жалости, био сам дубоко дирнут.

Нама Пољацима ће то остати у неизбрисивој успомени. А данас с ове трибине овог високог Дома изражене су дубоке и братске симпатије руског народа за несрећну Пољску. Усљед ове несреће видјеће се да је пољски народ нераздјељив од словенске расе морално, и ово племенито обиљежје веже садање покољење са гробовима прошлости и са колијевкама будућности. У име ове најбоље будућности, дозволите ми да свечано ускликнем да пољски народ није сатрвен него слободан, — није исцрпљен ни подјармљен него јак по своме силном националном духу и по свијести да заузима достојно мјесто у словенској породици. Он ће се уз вас борити до посљедње капи крви!“

Царски Савјет кличе: „Живио пољски народ!“

Париз, 24. јула. Осредња артиљеријска активност на западном дијелу фронта.

У Аргони настављена је канонада и борба ручним бомбама, али са мање интензивности од непријатељске стране.

Било је жестоког бомбардовања у апрмонској шуми.

У Вожима, вођене су врло огорчене борбе на висовима који доминирају Фехтом, нарочито са сјевера, и код кланца Шрацмемет гдје је непријатељ био заузео једну караулу, али одмах противнападом из ње био истјеран. Наше гађање нанијело је непријатељу велике губитке.

Рим, 24. јула. На Красу, непријатељ је у циљу да заустави напредовање нашег центра и нашег лијевог крила, извео јуче послије подне жесток напад у правцу шуме Капућо. Наше трупе дочекале су успјешно напад и затим прешле у снажну офанзиву, успјевши да отму силом шанчеве који господују источним предјелом шуме Капућо као и прелазе ка Сан Мартину на Красу. Касно у вече непријатељ је покушао близу прве линије нов напор, потпомогнут продуженом артиљеријском ватром, али у осталом без икаква ресултата.

Петроград, 24. јула. Главни Штаб Кавкаске Војске саопштава: — У рејону обале препуцавање.

Наш моторски чамац растјерао је митраљешком ватром скупљање непријатељских трупа.

У правцу Олтиа одржали смо положаје које смо отели јуче од Турака и одбили смо нападаје турске пјешадије на планину Њедаг са великим губитцима по непријатеља.

У правцу Сарикамиша такође смо одржали положаје које смо јуче освојили од Тураке, са препуцавањем читавог дана.

На осталом фронту без промјене.

Петроград, 25. јула. Главни Штаб Кавкаске Војске саопштава: — У рејону обале препуцавање и канонада.

У правцу Олтиа одбили смо све упорне турске противнападе које је потпомагала жива канонада, и одржали смо освојене положаје. Турци сада копају шанчеве.

У правцу Сарикамиша извели смо успјешно противнападе.

У рејону кланца Мергемира у правцу Алашкерта наше операције се развијају са успјехом. Један важан турски положај на високом кланцу отели смо помамним јуришем и преклали многобројне непријатеље, заробивши војника са митраљезима и другим оружјем.

Париз, 25. јула. Трговачка Комора у Диселдорфу тражила је од њемачке владе да одреди максималне цијене зелени, пошто је извјесна зелен која се продавала у почетку сезоне по 20 марака, већ скочила на 105—120 марака.

Рим, 25. јула. Дуж читавог фронта није било никаквог догађаја од нарочите важности. Ипак смо на Красу напредовали и заробили 160 војника, међу којима 1 официра.

Једна наша ваздушна лађа бомбардовала је непријатељске логоре код језера Деберда; поред све ватре која је била на њу управљена, вратила се неповријеђена.

У Краљској, један други дирижабл бомбардовао је с великим успјехом чвор жељезничких пруга код Опене. На повратку напао га је један аустриски хидроплан, који је бацио одозго на њега три запаљиве бомбе, али је ваздушна лађа натјерала хидроплан у бјегство својом властитом ватром и вратила се неоштећена у наше линије.

Софија. 25. јула. Влада је објавила ово саопштење:

По уговору о зајму бугарске владе и синдиката њемачких и аустро-угарских банака, синдикат је имао да се изјасни до 19. јула најдаље да ли ће, или не, остварити прву партију тога зајма од 250 милиона. Синдикат је ријешио да узме на себе обавезу изношења тога зајма, али како рат није повољан за јавну емисију, то је она одложена до закључка мира и биће извршена најдаље годину дана по закључењу мира. Како је држава дужник за суму од 120 милиона које је примила за бонове Трезора, банци ће платити ту суму из продукта емисије која ће се извршити. Међутим, интерес и комисион не могу бити нижи од 6 од сто ни нижи од 7 од сто од данашњег службеног интереса. Садањи интерес Царске Банке је 5 од сто, те по том држава ће плаћати од 19. јула до дана јавне емисије интерес од 6 ½ од сто за суму од 120 милиона. Треба примијетити да тим уређењем овог финансијског питања, државни Трезор који је до сада плаћао 7 и ½ од сто, неће плаћати више од 6 ½ од сто.

Петроград, 25. јула. Главни Штаб Главнокомандајућег саопштава:

Између Двине и Њемена, 24 јула, настављене су борбе без битне промјене.

На фронту код Ковна, непријатељ је напао положаје прве тврђавске линије на лијевој обали Њемена. Наше тешке батерије енергично су бомбардовале непријатеља.

Код Осовца, непријатељ је у зору 24 јула развио жестоку ватру и иза великих облака од загушљивих гасова пошао на јуриш против положаја тврђаве и заузео утврђења код Сосне, али ватром и противнападима био је из њих избачен.

На Нареву води се огорчена борба.

На путевима за Остров, непријатељ је 24 јула, послије низа крвавих сукоба, успио да помало напредује и да прошири терен који је заузео.

Одбили смо огорчене непријатељске нападаје у рејону Серотска са успјехом.

На Висли канонада.

Наша тешка артиљерија успјешно је тукла у ноћи од 24 јула понтонске радове на Висли.

Између Висле и Буга водили су се најогорченији бојеви у правцу од Курова до Котска и у рејону на десној обали Вепржа сјеверније од Ленина.

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE ĐURĐE CRNOJEVIĆ

Петроград, 26. јула. Главни Штаб Кавкаске Војске саопштава:

Борба се наставља на читавом фронту.

Рим, 26. јула. Аустријанци су извршили противнападе против италијанског центра на висоравни Краса, у намјери да зауставе италијанско напредовање. Послије свога напада, они су проширили своје шанчеве.

Цариград, 26. јуна. Службено се саопштава: *Јутрос је наша (т.ј. турска) оклопњача „Барбароса“ потопљена у Дарданелима од једне непријатељске подводне лађе.* Највећи дио послуге спасен је. — К. С. П.

Атина, 27. јула. Овлаштени смо да оповргнемо вијест софијског листа „Утро“ о тобожњем зајму од 200 милиона франака, закљученом у Њемачкој од стране грчке владе. Та вијест је потпуно неоснована и очевидно скована у рђавој намјери. — К. С. П.

Лондон, 28. јула. Летећи над источном британском обалом, њемачки дирижабли су произвели незнатну штету, али је погинуло 14 лица и 14 их је рањено, већином жена и дјеце. Наше батерије су оштетиле један Цепелин који је, враћајући се у правцу Остенда, био потпуно уништен уз припомоћ једног авиатичара из Денкерка.

Париз, 26. јула. Било је погдјегдје артиљеријске акције у Белгији, у сектору Стенстрат-Хетсас, у Артоа, око Сушеса, Рокленкура, између Оазе и Ене, и на висоравни Нуврон.

У Аргони Нијемци су поново напали у два маха коту 215, али су одбијени. Помоћу експлозије двају лагума били су упали у наше шанчеве, из којих су одмах противнападом истјерани.

У апроманској шуми настављено је бомбардовање са истом интензивношћу као и ранијих дана.

У Вожима, непријатељ је бомбардовао у више махова наше положаје на Линлеконфу и на Шрацмемелу на који је, путем из Хомака, напао, али је био одбијен нашом ватром. Пред вече, један нови њемачки нападај одбачен је бајонетом и бомбама.

Рим, 26. јула. У сектору Плава, наше трупе су се утврдиле у освојеним положајима. Непријатељ је извео два напада потпомогнут артиљеријском ватром, али је наша артиљерија одговорила, ућуткавши непријатељску и зауставивши сваки пут непријатељске нападе.

На Красу, борбе се јуче водила с огорчењем читав дан и ми смо знатно напредовали, нарочито у центру према Доберу где смо заробили 140 војника. Непријатељска артиљерија гађала је са запаљивим метцима бродоградионице у Монфалкону успјевши да изазове велики пожар.

Поред све непријатељске ватре која је хтјела да нас спријечи у гашењу пожара, наше трупе су за кратко вријеме ограничиле ватру и знатно умањиле штету.

Петроград, 26. јула. Нијемци су одбијени 23. јула између Двине и Њемена.

Воде се огорчене борбе на лијевој обали Нарева од Рожана до Острова. Снажни руски противнапади приморавају непријатеља да се држи удаљен 6 километара од ријеке.

Руси су заробили више стотина војника. Варшава је била евакуисана да се избјегне бомбардовање. Непријатељеви покушаји да прошири зону окупације, остали су без успјеха, осим у области између Варшаве и Ивангорода.

У бојевима од 23. јула између Висле и Буга, непријатељ је концентрисао мноштво артиљерије и Руси су били приморани да се повуку мало сјеверније.

Аустријско саопштење само каже да се настављају бојеви између Висле и Буга.

Париз, 27. јула. На западном дијелу фронта било је понегдје артиљеријске акције, у Белгији, у сектору Стенстрат—Хетсас, у Артоа на фронту Сотер и у долини Ене гдје је бомбадован Соасон.

У Аргони је било само борбе бомбама између шанчева.

У Воеври појачала се артиљеријска борба, нарочито у рејону Флиреа и у шуми Ле Претр.

У Вожима, Нијемци су поново напали на наше положаје код Лингекопфа, али су потпуно одбијени. Непријатељ је јако бомбардовао Хилзенфрист.

Било је борбе бомбама у Сушесу и арартиљеријске борбе код Траси-ле-Вага и Бери-о-Бака.

Рим, 27. јула. У зони Тонала наши алпински одреди напредовали су дуж неприступног гребена Алто-Ноће, изненадили и растјерали у зору непријатељске трупе, ушанчене југоисточно од врха Еркавало, и заплијениле бомба, ракета, фишека и другог материјала који је непријатељ оставио.

Истога дана, други непријатељски одреди, ушанчени на Малга Палуден сјеверно од врха Еркавало били су изгнати из својих положаја тачним гађањем наше брдске артиљерије која је намјештена на 3000 метара од Еркавала.

На Красу, непријатељ у намјери да спријечи напредовање наших радова за приближавање, изводио је често нападе који су одмах били одбијени и покушао је да намјести покретне ограде од жица пред наше линије. Наша артиљерија бомбардовала је успјешно једну непријатељску колону у маршу.

Париз, 29. јула. „Њујорк-Тајмс“ брани исправност држања Сједињених Држава у погледу фабриковања оружја. Ако савезници могу да се користе америчанском фабрикацијом, то је зато што господаре морем. Америка би се огријешила о неутралност кад би их спријечила да се не користе законито задобивеним положајем, као што се и Нијемци служе фабрикама и рудницима у Белгији и у сјеверној Француској.

Париз, 29. јула. Јавља се о знатним успјесима француских трупа у Камеруну које су заузеле сав територ Конга, препуштен Њемачкој 1911.

Париз, 29. јула. Објављени су податци о финансијској надмоћности Тројног Споразума. До 18. јула у Француску Банку је ушло 4 милијарде 141 милион. Кад су отворена непријатељства, публика је имала бар толику своту у злату. Монетарна моћ између савезника и централних држава са Турском може се представити сразмјером 3: 1.

Париз, 29. јула. Предсједник Француске Републике, у пратњи официра своје војне куће, посјетио је јуче и прекјуче фронт војске у Алсасу. У алсаским мјестима кроз које је прошао, свуда је био одушевљено поздрављен.

Париз, 29. јула. Према извјештајима који су стигли из Њемачке у приватном писму, Аустријанци су мобилисали све своје људство. У једну категорију под именом „Freischützen“ увршћени су људи од 40—57 година. Посљедњи људи од 17—52 године који су мобилисани, два пута су љекарски прегледани прошлог мјесеца.

Рим, 29. јула. Општи положај без промјене.

На Красу смо без муке одбили уобичајене ноћне нападе непријатеља који узалуд покушава да спријечи наше радове на утврђивању и приближавању.

Лондон, 29. јула. Сер Џон Френч јавља да су Енглези напали и преотели све шанчеве код Хоша које су им недавно били узели Нијемци.

Петроград, 29. јула. Одбијамо непрестане нападаје њемачке флоте која састоји од 9 оклопњача, 12 крстарица и многобројних контраторпиљера на улазу у залив Риге. 27. о. мј. једна непријатељска крстарица и 2 контраторпиљера била су оштећена од руских мина.

Петроград, 29. јула. У суботу је непријатељ поновио своје нападаје на утврђења Ковна. Он је озбиљно бомбардовао наше положаје читавог дана у недјељу.

Између Двине и Њемена, Руси су прогнали непријатеља у правцу Фридрихсштадта и избацили једну њемачку предходницу сјеверноисточно од Виркона.

У недјељу је било неколико појединачних акција на лијевој обали Нарева, а нарочито у правцима Ломже, сјеверно од Ломже и на путу за Остров.

Рим, 29. јула. Јутрос су два аустријска контраторпиљера гађали из топова Бари, Сан Спирито, Малфета. У грађанском становништву погинула је 1 особа.

Рим, 29. јула. У Јадранском Мору, аустриски поморски брод U12 потопљен је са читавом посадом.

Париз, 29. јула. Дан је протекао мирно. Јавља се само о артиљеријској акцији у Артоа, у долини Ене, у рејону Троајаона, на ивицама Аргоне и у апрмонској шуми.

Четири од 32 аероплана који су узели учешћа у бомбардовању Сарбрика нијесу се вратила; за један је јављено да се спустио у Швајцарској код Бајерна у водском кантону.

Париз, 29. јула Код Невила и код Сушеса њемачки нападаји су били потпуно одбијени.

Париз. 29. јула. Французи су имали успјеха на југу и на истоку Камеруна. Нијемци су евакуисали Гади.

Рим, 30. јула. У Кадори, за вријеме успјешне акције наше артиљерије против снажних одбранбених утврђења на висоравнима, непријатељ је покушао честим али узалудним нападима да нас избаци са недавно освојених положаја. Тако су 27. јула наше трупе одбиле напад у долини Сексена и непријатељско напредовање против Фрајкфела.

У Карнији било је интензивне акције наше артиљерије и малог напредовања наше пјешадије.

Непријатељ је такође покушао, али опет без икаква ресултата, да намјести покретне жице испред наших шанчева на брду Мидета код Плава. Синоћ смо одбили два непријатељска напада, и ако их је потпомагала многобројна артиљерија.

На Красу, наше трупе, пошто су у ноћи од 28. јула одбиле један напад у зони Се буси, прешле су у противофансиву и знатно су напредовале. Налет наших пјешадијских трупа био је такав да су двије чете успјеле да освоје на бајонет један врло утврђен вис. Непријатељу је у жестоком противнападу, потпомогнутом јаком ватром, пошло за руком да га преотме.

У сектору Монфалкона, непријатељска артиљерија је поново почела да дјејствује, али овог пута без икаквог ресултата.

Петроград 30. јула. На путу за Ригу, Руси су одбили више њемачких напада.

Непријатељ у области Твинска повукао се пред нападајем Руса који су заробили неколико стотина војника са материјалом.

Руска артиљерија је одбила нападај против Ново-Георгијевска и дуж Висле.

Непријатељски нападаји у правцу Лублин-Буровен-Јадовир одбијени су.

Два Цепелина напала су два руска воза Црвеног Крста и тешко изранили велики број рањеника.

Амстердам, 30 јула. Турско саопштење каже да су савезници у ноћи од 35 јула успјели да се искрцају код Карашала на уласку у Сароски залив, и то на путу који води линијама Булаира. Остале савезничке трупе такође су се искрцале код Заизона.

Петроград, 30. јула. Турски нападаји на кавкаском фронту у недјељу одбијени су послије огорчене борбе која се водила за Маргемир. Турци су сузбијени и повукли су се у нереду.

Париз, 30. јула. *Јављају из Ниша о необично знатним концентрацијама ратног материјала који Аустријанци шаљу у овом часу у област између Темишвара, Новог Сада и Оршаве. Могу се процијенити на више од 120.000 људи аустро-њемачке снаге које су окупљене већ десетак дана између Тисе и Дунава. Офанзива против Србије има циљ да, пошто сломи Србију, примора Бугарску да дозволи пролаз Аустро-Нијемаца који би пошли у помоћ турској војсци.* — Радиограм.

Париз, 30. јула. Савезници су знатно напредовали на Галипољском Полуострву 200 метара јужно и 300 метара источно од Критије. Жестоки непријатељски напади и противнапади одбијени су са великим губитцима по непријатеља послије бајонетске борбе. Заузели смо један дио брегова код Сарибариа, заробивши 6300 Турака са 9 митраљеза и великом количином пушака.

Из руско-пољског савјетовања

Предстојећи сазив Државне Думе претресаће и положај Пољске послије рата, о чему су представници руског и пољског народа из Државне Думе имали претходно савјетовање.

„Новоје Времја“ доноси сљедеће утиске једног руског члана тога савјетовања — И. П. Шубинског:

— Задатак савјетовања био је измјена мисли о начину остварења прогласа Врховног Команданта упућеног пољском народу. У томе послу много су помогли пољски представници. Гроф Велепољски, Дмовски, Гарусевић, Грабски, Добецки и Шебеко одмах су нас плијенили савршеним руским изговарањем. Ови су људи дошли из земље опустошене од њемачког варварства. Непријатељ продире Варшави. Градови, дворци, богатство — све су Нијемци разграбили. Па с каквим су се класичним достојанством и хладнокрвношћу у овим тешким данима држали представници тога краја! Ни ријечи жалбе, ни потиштености, ни сумње у њиховим говорима. Велика историјска школа туге и трпљења, разгријана високим патриотизмом, у њима се огледала. Ми смо гледали пред собом људе, који стоје на висини државничких задатака и очекивања, ради којих они живе, ради којих су они и дошли да с нама говоре. Наравно — они су ближе догађајима, а говори се: ко је ближе догађајима да их мирније подноси. Многи од нас имају да позавиде тој црти самосавлађивања и мушке челичности. Једна црта јасно се огледала у свима изјавама пољских представника. А то је — дубока вјера у Русију, у светост и свечаност њезине ствари. Ту они немају ни страха, ни сумње, ни критике, ни незадовољства никаквога. У таквом расположењу било је лако говорити о озбиљним питањима. Без икакве полемике, партајске или личне страсти, успјело се у многоме доћи до сагласја.

Ја сам у многим питањима долазио на знатне уступке, вјерујући у озбиљност и дубину основа, који морају у будуће стално зближити братски пољски и руски народ, које је сада борба с Нијемцима тако тијесно спојила. Пољска не мрзи Нијемце мање од Русије ради њиховог гвозденог угњетавања и гвоздене културе подјармљивања народа. Пољска зна да само у савезу са словенским народима она може да сачува своју културу, свој историјски облик. Ја сам се увјерио, да су све наде пољске најискреније у потпуном јединству с Русијом. У томе је правцу и текао наш рад, те смо се у многим питањима сложили Руски представници признали су Пољској све оно што се тиче њезиног унутрашњег уређења, националне културе, и што може помоћи унутрашњем њезином развићу. Језик, вјера, унутрашња самоуправа у границама национално-културних задатака, били су предмет потпуног саучешћа руских представника.

Почетак отрежњавања њемачког народа

Професор берлинског универзитета и војене академије Ото Хеч, у уводном чланку бечке „Н. С. Пресе“, између осталога пише:

Од јучерашњега дана — он то пише у средини јуна старога стила (послије царског рескрипта од 14. јуна) Русији су прискочиле у помоћ све народне силе. Елементарни покрет отпочео је индустријом. Утврђен је читав ред нових задатака: ослобођење од њемачке трговине, од њемачких индустријалаца, *и употребу своје индустрије само на ратне потребе.* По жељи царевој, одмах је састављен одбор за снабдјевање војске, гдје учествују градске и земске самоуправе, индустријалци, чланови Држ. Думе, и т. д.

Народним силама свак помаже, књаз Лвов, који није био потврђен г. 1913. у дужности предсједника Московске општине, сада, као главни опуномоћеник земскога савеза, добива признање и благодарност за ревносно патриотско заузимање.

У Петрограду се сакупљају представници земстава да се савјетују *о предстојећој зимској кампањи.*

Нико у Јевропи не може представити себи, какву грандиозну радиност развијају руска земства посљедњих дана. Земство је узело на себе задатак првостепене важности — борбу са заразним болестима, као и учешће у санитарним предузећима на бојном пољу.

— Државна Дума се појављује центром напорнога рада све земље. Партајни живот је престао — у овом часу све је управљено једној циљеви.... у томе је карактеристична црта момента који се преживљује.

А посљедње двије седмице опажају се нове појаве: ма да Државна Дума још није сазвана, у Таврическом Дворцу, руковођењем Предсједника Држ. Думе, не прекидају се савјетовања вођа разних думиних фракција. У очекивању брзог сазива Думе, ту видимо својега рода слободни парламенат. Ова сарадња и једнодушност народног представништва и владе служе у корист слијевања свих сила народних у једно.... Све ово доказује, како су биле неосноване наде у револуцију у Русији. А ми смо постојано истицали моћ Русије и како Нијемци мало цијене неке органске силе.

Тако њемачки професор Ото Хеч.

Дневник

Аустро-њемачка интрига. На глас, да се на Србију чини притисак, како би Бугарској уступила Маћедонију, чиме би био повријеђен букурешки уговор о миру, одмах је са њемачке и аустријске стране у свијет протурена ова сплетка: Румунија је изјавила Србији, у исто вријеме кад се од ове траже уступци у корист Бугарске, да је више не вежу одредбе Букурешког Уговора, пошто је Србија окупацијом Арбаније повриједила равнотежу, предвиђену Букурешким Уговором.

Нишки Пресбиро јутрос је тијем поводом нашем Пресбироу послао овај службени деманти:

„Вијест, да је Румунија изјавила да је више не веже Букурешки Уговор, јер га је тобож Србија нарушила окупацијом једног дијела Арбаније, већ зато не може бити истинита, што у Букурешком Уговору нема ни помена о Арбанији“.

Овој је новој аустро-њемачкој интриги била јасна сврха. Ако Србија не дадне уступке Бугарској, аустро-њемачкој пријатељици, мораће се одрећи окупације једног дијела Арбаније, чиме је тобоже повријеђен Букурешки Уговор, и тијем се спасава Арбанија — творевина Аустрије, за даље нападе, у току рата, у бок српских краљевина.

Један наш пријатељ. Као у прошлом, такк и у овом рату многи су Црногорци, које је борба за живот затекла далеко од Отаџбине, похитали под своје барјаке и стали на браник Српства. Они су имали да издрже велика искушења до свог повратка у Црну Гору. У далеком свијету, у Америци, нашао им се на руку и братски их помогао и новцем и савјетом и заузимањем капетан *Анто Сеферовић.* Наши војници, пролазећи кроз Њу-Јорк, налазили су код њега братску и несебичну помоћ. Јован Ковачевић, редов, у име своје и својих другова, којима је г. кап. Анто Сеферовић омогућио повратак из Калифорније у Отаџбину, овим путем изјављује му најтоплију зихвалност.

ОГЛАСИ

МЕД чисто природни, онако како га је пчела са цвијета унијела у кошници. —

Продајем оквир перпера 8·—

(2,2) *Нико Ђурановић* — Цетиње.

У књижари Ш. Г. Лаковића

(3,3) **У НИКШИЋУ**

могу се добити сва најновија издања из српске књижевности као: Савремене Библиотеке, Модерне Библиотеке и других издавача;

Све свеске брошура „Савремених Питања“;

Разни српски политички дневни листови, као и књижевни лист „Дело“;

Нова карта европског ратишта

од Ант. Лазића (вел. 65/80 см.) израђена у десет боја са преко 5000 назначених мјеста;

Caucase Empire Ottoman. — Карта руско-турског ратишта;

The Daily Telegraph War Map № 5. — Карта руско-њемачко-аустриског ратишта.

Маринковић: карта Балкан. Полуострва.

Има велику количину карте и куферата трговачког и канцеларијског формата.

Штампа Кр. Ц. Државне Штампарије

Власник и одговорни уредник Милан Павловић.